

[Niels Helveg Petersen.]

imod. Det er jo egentlig en meningsløs kritik. Socialdemokratiet stillede her i folketinget forslag om dagsordener, der sagde, at regeringen under ingen omstændigheder måtte foretage sig noget i indkomspolitikken, vi skulle holde fingrene væk, regeringen lagde gift for forhandlingerne på arbejdsmarkedet osv., vi måtte ikke røre ved noget af det. Derfor er det meningsløst, at socialdemokratiet kritiserer regeringen for dette. Jeg vil ikke sige, det er meningsløst, at bebrejde os eller at beklage, at indkomspolitikken ikke blev til noget, for det er det ikke. Indkomstpoltiske løsninger havde været bedre løsninger på vore økonomiske problemer end noget andet. Men jeg kan ikke tage kritikken fra hr. Per Hækkerup alvorligt.

Jeg mener ikke, det er rigtigt at sige, at indkomspolitikken slog fuldstændig fejl. Lad mig pege på, at Danmark jo som et af de få europæiske lande har haft et indkomstopgør i dette forår, der er forløbet fredeligt. Det er et resultat. Hr. Per Hækkerup kan mene, det ikke er regeringens skyld, det er parternes skyld. Men må jeg minde om, at parterne over for regeringen afgav en erklæring om, at man ville søge at forhandle sig til rette inden for samfundsøkonomisk forsvarlige rammer. Det var en erklæring, man afgav til regeringen efter regeringens indkomstpoltiske udspil, og som regeringen selvfølgelig respekterede, tog imod, og som jo da også viste sig at kunne føre til et resultat. Men jeg mener, at når man skal vurdere, hvad der er sket på det danske arbejdsmarked i dette forår i en mere international sammenhæng, er det for hård en dom at sige, at det er slået fejl. Derimod er det rigtigt at sige, at ikke alt er lykkedes, men der er trods alt en forskel på de to udsagn.

Det gælder også i den økonomiske politik. Ikke alt det, som vi gerne havde villet, og som vi har stræbt efter i den økonomiske politik, er lykkedes, men derfra og til at sige, den er slået fejl, er der et alt for stort spring, og specielt mener jeg, det er en forpligtelse at prøve på dog at analysere en smule Danmarks placering i den internationale sammenhæng.

Hvis de stærke kritikere af regeringens økonomiske politik gjorde dette, ville de jo se, at om en lang række af de ting, som man kritiserer den danske regering for og siger

om udviklingen i Danmark, gælder det, at der her er tale om internationale udviklinger, som rammer regeringer med styreform af alle afskygninger, og som også med stor styrke har ramt socialdemokratiske regeringer i Sverige.

Jeg er klar over, at det kun er et fromt håb, at vi skal få en nuanceret diskussion i valgkampen, men jeg kunne i det mindste håbe, at man beskæftigede sig med at placere Danmark i en international økonomisk sammenhæng, når vi diskuterer de økonomiske problemer.

Poul Dam: Det er naturligt, at der hviler en vis afskedsstemning over denne debat. Det er den sidste større debat inden sommerferien, selv om den jo bliver noget kortere i år, end den plejer at være, hvad vi ikke skal bebrejde regeringen. Det er nær ved afslutningen af den periode, som denne regering har at sidde i; det er i hvert tilfælde nær afslutningen af den sidste fulde samling, som denne regering har. Og der kunne måske være en vis grund til at frygte, at det er nær afslutningen af den sidste periode, hvori grundloven af 1953 fuldt ud gælder for alle danske forhold, idet der jo er nogle, der ønsker at begrænse grundlovens gyldighed til kun at omfatte de områder, som EC ikke vil tage sig af.

Med en sådan afskedsstemning er det jo naturligt, at der også er en vis træthed. Nogle siger, at dette er en træthed efter en stor reformperiode, og det er jo da en interessant tanke. Jeg ved ikke, hvor mange det er, der har opdaget de store reformer, men jeg er klar over, at der er vedtaget en del love i denne og de foregående samlinger; der er en del papir, der er en hel del ændringer. Om de er af en sådan kvalitet, at de fortjener navnet reformer, er straks en helt anden sag.

Måske er det også sådan, som vistnok hr. Niels Helveg Petersen sagde, at det er de små sager, man har fæstet sig mest ved i offentligheden. De store sager er gået mere ubemærket hen. Det hænger måske sammen med, at mange af de store sager — det er vel dem, man gerne vil kalde reformer — er så forholdsvis indviklede, at borgerne først forholdsvis sent vil opdage, hvilke indgreb der igennem dem er sket i den enkelte borgers tilværelse. Det vil man opdage efter-